

„Potřebujeme pravdu, solidaritu, strategii a odpovědnost,“ řekl na úvod konference Forum 2000 Timothy Garton Ash.

24. ročník konference Forum 2000 probíhá v online prostoru až do středy.

Praha, 12. října 2020 – Dnes ve 20 hodin skončil první den konference Forum 2000, která se v letošním roce zabývá dramatickými následky pandemie, hrozícím podlomením mezinárodního řádu či závažným narušováním sociálních a politických pořádků prostřednictvím technologií.

„Jedním z nejdůležitějších problémů, které musíme v průběhu této pandemie vyřešit, je to, jak ochránit náš demokratický systém a způsob života. Proto je toto setkání Forum 2000 tak důležité,“ prohlásila během své řeči na úvod konference tchajwanska prezidentka **Cchaj Jing-wen**. Na její slova pak navázal profesor evropských studií na Oxfordské univerzitě **Timothy Garton Ash**: *„Znovu jsme se ocitli v temných, obtížných a skličujících dobách. Ale pokud si uchováme tuto čtveřici - tedy pravdu, solidaritu, strategii a odpovědnost - máme před sebou i jasnější časy.“*

V nadcházejících dnech na konferenci vystoupí vůdkyně běloruské opozice **Svjatlana Cichanouská**, bojovník za lidská práva a aktivista **Garry Kasparov**, americký ekonom **Jeffrey Sachs** a řada dalších významných osobností.

Jejich seznam najdete pod tímto odkazem:

<http://bit.ly/Forum2000speakers2020>

Letošní, již 24. ročník konference **Forum 2000** probíhá ve dnech **12. – 14. října 2020** vzhledem k situaci kolem pandemie covid-19 online. Široká veřejnost tak má možnost sledovat prostřednictvím streamů desítky přednášek a diskuzí, které se zabývají společenskými a ekonomickými výzvami, rostoucím populismem a nacionalismem nebo zásadními změnami v digitálním prostoru, a to hned několika způsoby. Vybrané diskusní panely jsou v reálném čase streamovány na zpravodajských serverech **Aktualne.cz**, **Ceskenoviny.cz** a **iHned.cz**. Kompletní program veřejné části konference je pak streamován přímo na webu www.forum2000.cz a Facebookové stránce nadace Forum 2000 (@forum.2000). Celá konference probíhá v anglickém jazyce.

Program konference najdete (pouze v anglickém jazyce) pod tímto odkazem:

<http://bit.ly/Forum2000program2020>

Fotografie z prvního dne konference si můžete stáhnout pod tímto odkazem:

<http://bit.ly/Forum2020fotky2020>

O NADACI FORUM 2000

Nadace Forum 2000 naplňuje odkaz Václava Havla prostřednictvím podpory demokratických hodnot a respektu k lidským právům, rozvoje občanské společnosti a posilování náboženské, kulturní a etnické tolerance. Vůdčím světovým osobnostem, myslitelům a odvážným jednotlivcům ze všech oblastí života poskytuje prostor, kde mohou tato zásadní témata sdílet a otevřeně o nich diskutovat.

O KONFERENCI FORUM 2000

Konference Forum 2000 je hlavním projektem Nadace Forum 2000. Nápad uspořádat konferenci Forum 2000 se zrodil v roce 1997, když bývalý český prezident Václav Havel, laureát Nobelovy ceny Elie Wiesela a filantrop Yohei Sasakawa pozvali do Prahy světové osobnosti, aby společně diskutovali o výzvách, kterým lidstvo čelí na prahu nového tisíciletí. Od té doby se Forum 2000 rozvinulo v nejvýznamnější pravidelné mezinárodní setkání pro diskusi o stavu a budoucnosti demokracie, o výzvách a problémech, jimž demokracie čelí a o možnostech řešení těchto problémů.

FESTIVAL DEMOKRACIE

Festival demokracie je doprovodný program konference Forum 2000. V jeho rámci probíhají přednášky, diskuse, výstavy a další kulturní či vzdělávací aktivity, které doplňují či dále rozvíjejí konferenční témata. Na Festivalu demokracie se podílejí neziskové organizace, univerzity a řada dalších partnerů Nadace Forum 2000, kteří návštěvníkům festivalu představují své aktivity a nabízejí jiný pohled na otázky, kterými se zabývá hlavní program konference Forum 2000.

VYBRANÉ DISKUSE KONFERENCE FORUM 2000

ONLINE STREAM

12. – 14. ŘÍJNA 2020

(program konference probíhá v angličtině)

Pondělí, 12. října

14:00

Zahájení 1. dne konference

Nový svět na obzoru?

Globální boj s koronavirem je nečekaná zkušenost pro celé lidstvo. Mezinárodní neshody v otázce řešení této krize vedly k napětí, snahám o rozehrání politiky identity a bezohledné prosazování agend mocných. Navzdory tomu vir - náš společný nepřítel - může mít taky sjednocující potenciál. Historie dokazuje, že ohrožené skupiny často spojuje silný pocit solidarity. Jaký směr si lidstvo zvolí? Může vzniknout nový globální étos, který bude vzdorovat současným trendům politického dělení? Co můžeme udělat pro odvrácení nebezpečí a jak využít příležitosti? Může tragická zkušenost s virem eventuálně vést k lepší budoucnosti?

Politika strachu, politika nenávisti: Čelíme rostoucí intoleranci v demokratických společnostech

V současné atmosféře rostoucí antipatie k liberální demokracii, zosobněné spravedlivým procesem, spravedlností, inkluzí, sociální rozmanitostí, kompetentností a intelektuální zvědavostí, se klíčovými nástroji politické masové mobilizace staly strach a nenávisť. Nejjednodušším a nejviditelnějším cílem jsou menšiny. Každá menšina se hodí: etnická, sexuální, genderová, rasová, politická, regionální, věková, či migranti. Zruční populističtí vůdci je po staletí využívali k získání podpory pro své diktatury. Dnes to dělají znovu, ale velmi často nazývají své vlády demokracií a k jejich legitimizaci používají pluralitní volby. Proč „padouši“ stále vyhrávají? Podpořila koronavirová krize politiku nenávisť a strachu? Jsou voliči více náchylní ke lžím, než k pravdě? Jak můžeme obnovit fungující občanský řád?

Čína: hlavolam lidských práv

Vzhledem k tomu, že je Čínská lidová republika od roku 1949 komunistickou diktaturou, má neslavnou historii dodržování lidských práv. Nicméně, ekonomické otevření se světu po roce 1978 následované ekonomickým úspěchem a růstem střední třídy, sprovázela i naděje pozvolného zlepšování v oblasti dodržování lidských práv. Očekávání se však po nástupu prezidenta Si Ťin-pchinga k moci nenaplnila. Nehledě na mezinárodní závazky, současnou realitou „lidové republiky“ je systemická snaha o násilnou etnickou a kulturní asimilaci a moderní koncentrační tábory kombinované s digitálním sledováním. Jaká je perspektiva pro lidská práva v Číně?

Klimatická změna po koronaviru

V uplynulých letech se téma klimatické změny, jejích následků a rostoucího nebezpečí stalo jednou z největších starostí lidstva. V současnosti je však hybatelem všech změn pandemie koronaviru; ta ovlivňuje naše každodenní životy a stejně tak globální priority. Spolu se stoupající ekonomickou krizí představuje reálnou hrozbu odložení řešení klimatické agendy. Jak proměnit tuto situaci na příležitost k propagaci progresivní politiky šetrné k životnímu prostředí? Jak překonat mezeru v systému vládnutí - vzdálenost mezi tím, co vědci považují za nutné při záchraně planety, a k čemu jsou mezinárodní komunity schopny se zavázat? Co bychom měli/můžeme udělat pro udržení tématu klimatické změny na vrcholu mezinárodní agendy?

Afrika: kontinent budoucnosti?

Afrika sehrává - a sehrávat bude - stále důležitější roli na světovém dějišti. Zároveň však bude výrazně ovlivněna současnými trendy, které bude moci ovlivnit jenom zčásti, pokud vůbec. Mezi ně patří například klimatická změna, populační růst, narůstající vliv Číny a jiné. Budoucnost Afriky v následujících letech bude mít zásadní globální význam. Navzdory „Rozvíjející se“ literatuře, Afrika a Afričané jsou stále často reprezentováni jako objekty, a ne jako historické postavy. I šest desetiletí po dekolonizaci nejsou demokracie, právo a

transparentnost na kontinentu zakotveny. Co jsou největší výzvy pro Afriku? Jaké jsou její možnosti? Jak můžou ženy a mladí lidé získat vedoucí pozice v demokratických hnutích?

20:00 Předpokládaný konec 1. dne

Úterý, 13. října

14:00 **Zahájení 2. dne konference**

Aktivovaní (aktivní?) občané

V posledních letech po celém světě dochází k zintenzivnění rozsáhlé mobilizace a pandemie COVID-19 tento trend pouze zvýraznila. Názory na to, jak efektivní je toto povzbuzení občanské společnosti, se stále liší. Diskuse mezi vůdci několika takových revolt a experty, kteří tento fenomén analyzují, prozkoumá proměny taktiky prodemokratických protestů a vyvodí poučení z některých nejvýznamnějších hnutí poslední doby. Budeme se ptát, co protesty vyvolává, jaký mají dopad či jak taková přímá akce ovlivňuje chování politických stran. Panel rovněž prozkoumá možná negativa protestů a nárůstu mobilizace občanů, která nemusí nutně působit ve prospěch liberální demokracie. Může demokracii prospět tato nově nalezená občanská odpovědnost a aktivismus?

#jsmesBěloruskem (stojíme za Běloruskem?)

Po zmanipulovaných prezidentských volbách se občané Běloruska shromáždili v ulicích, požadujíc právo zvolit si svého lídra spravedlivě. Režim odpověděl použitím brutální síly. Diskuze o tom, co se musí udělat pro to, aby bylo Bělorusům umožněno rozhodnout o jejich budoucnosti.

Asie: Nové centrum globální bitvy o ideje

Vzestup nacionalismu, autoritářství a populismu, pohrdání mezinárodními institucemi a mezinárodní solidaritou nebo eroze západního vlivu se spojily a vytvořily poměrně nebezpečnou situaci pro mezinárodní společenství. Na tomto pozadí, a díky stálému dynamickému hospodářskému a sociálnímu rozvoji, se Asie pomalu přesouvá do centra globální politiky, kde se tvoří klíčové geopolitické linie dneška a kde stále více probíhají hlavní bitvy o ideje s globálními důsledky. Čínsko-indické soupeření, pokračující napětí na Korejském poloostrově, mezinárodní dopad hongkongské krize nebo samotný původ pandemie COVID-19 jsou jen některými nedávnými příklady vnitroasijských událostí, které nastavují globální agendu. Co můžeme očekávat od sílící role Asie na globální scéně? Jsme svědky začátku druhé studené války, která se bude formovat v Asii? Jak by měli k tomuto vývoji přistupovat USA, EU a další významní mezinárodní hráči?

Technologická pravidla: Budou autoritáři vytvářet normy digitální éry?

Technologie je stále důležitější pro naši politiku a každodenní život. Rychlé a rozsáhlé technologické změny přivedly otevřenou společnost do bodu zlomu, a to ještě před nástupem koronaviru. Dnes jsou sázky vyšší. Technologické inovace, jako například rozpoznávání obličejů, které vznikají v otevřeném demokratickém prostředí, představují stále vážnější rizika. Tato situace bude v kontextu doby po pandemii COVID-19 ještě složitější. V případě demokratických států vyvstává další komplikace v podobě rychlého globálního rozšíření technologií vyvinutých v autoritářských podmínkách, zejména v Číně. Jak mohou demokracie stanovit kriticky nezbytná pravidla a normy související s vznikajícími technologiemi?

Zahraniční politika Spojených států po Covidu a po (?) Trumpovi

Prezidentství Donalda Trumpa nejen hluboce otřásl politickým systémem ve Spojených státech, ale taky závažně ovlivnilo mezinárodní pořádek. Spojenectví a důvěra mezi státy, které existují od konce studené války, druhé světové války, nebo dokonce před ní, jsou najednou zpochybňované. Amerika ztrácí svojí pozici globálního lídra a objevuje se množství nových nejistot. Velká část světa s nadějí očekává listopadový souboj o Bílý dům. Co očekávat od zahraniční politiky Spojených států po volbách? Je přístup k zahraniční politice Joa Bidena opravdu tak odlišný od Trumpova? Jaká může být role Spojených států v dlouhodobější budoucnosti?

20:00 Předpokládaný konec 2. dne

Středa, 14. října

14:00 **Zahájení 3. dne konference**

Můžeme katastrofu využít? Ekonomické priority pro nový svět

Ačkoli je ještě příliš brzy na posouzení všech globálních dopadů krize COVID-19, je již jasné, že éra fundamentalismu „malé vlády“, kterou zahájila britská premiérka Margaret Thatcherová a americký prezident Ronald Reagan, skončila. V reakci na hospodářský propad způsobený pandemií mnoho politiků celého politického spektra připustilo, že jsou nutné masivní zásahy státu, aby se zabránilo ekonomickému a společenskému kolapsu. Roste také shoda v tom, že pokrizové politiky budou muset zahrnovat reformy s cílem rozšířit a posílit sociální stát a veřejné instituce. Jak by měly být ve všech těchto případech proaktivních vládních opatření formovány politiky - krátkodobé i dlouhodobé - aby byla zajištěna účinnost a zároveň se předešlo riziku autoritářství a dalším

možným negativním vedlejším účinkům silnější státní moci?

Demokracie v post-koronavirovém světě? Klíčové hodnoty pro naši společnou budoucnost

Václav Havel v roce 1995 řekl “jestli má lidstvo naději na řádnou budoucnost, musí probudit vzájemný smysl pro lidskost, takovou odpovědnost, která je zakořeněná hlouběji než ve světě přechodných a dočasných pozemských zájmů”. Minulý rok na konferenci Fora 2000 Arcibiskup Bartoloměj prohlásil že “spravedlnost a mír nemůžou být nastoleny jenom skrze ekonomický rozvoj a technologický pokrok; správný přístup k naší současné mnohostranné krizi je upřednostnění kultury solidarity.” Jak současná krize ovlivní budoucnost demokratických vlád? Jaké klíčové hodnoty a normy je potřeba vytvářet? Jaké je hlavní etické poselství současné globální krize?

Význam Evropy v nestabilním světě

Evropa, a zejména EU, jsou již dlouho považovány za subjekt globální politiky, zaostávající za mocí a vlivem USA, Číny, Indie nebo dokonce Ruska. Tento názor se do jisté míry jeví jako oprávněný. Jako různorodá skupina 27 členských států je EU pomalá, někdy chaotická a často neúčinná. Na druhé straně sedm desetiletí evropské integrace, navzdory neustálým krizím, přineslo nebývalé období svobody, prosperity a míru - důkaz, že Evropa dělá něco správně. Dnes, v období ústupu USA z globální scény a vznikajícího nového (ne)řádu multipolárního světa, přichází větší potřeba Evropy jako zbývající normativní moci v klíčových otázkách demokracie, správy digitálních technologií nebo environmentálních výzev. Je Evropa schopna naplnit tato očekávání? Jaké je postavení Evropy ve světě 21. století?

19:00 Předpokládaný konec 3. dne

Mezi potvrzenými řečníky jsou například:

Madeleine Albright, bývalá ministryně zahraničí Spojených Států amerických

Luis Almagro, Generální tajemník, Organizace Amerických států, Uruguay

Timothy Garton Ash, Profesor, Oxfordská Univerzita, sloupkař, The Guardian

Michele Bachelet, Vysoká komisařka OSN pro lidská práva, OSN, Chile

Carl Bildt, Spolupředseda, Evropská Rada pro zahraniční vztahy

Eileen Donahoe, Výkonná ředitelka, Global Digital Policy Incubator, Stanfordská Univerzita

Shirin Ebadi, Laureátka Nobelovy ceny míru

Thomas E. Garrett, Generální tajemník, Community of Democracies

Carl Gershman, Prezident, National Endowment for Democracy, Spojené státy

Anthony Giddens, sociolog, člen Sněmovny lordů

Eamon Gilmore, speciální zmocněnec pro lidská práva, Evropská Unie

Ivan M. Havel, bývalý ředitel Centra teoretických studií
Zdeněk Hřib, primátor Prahy
Věra Jourová, Místopředsedkyně komise pro hodnoty a transparentnost, Evropská komise
Garry Kasparov, Bojovník za lidská práva, aktivista
Karen Longaric, Ministr zahraničních věcí Bolívie
Mikuláš Minář, zakladatel, Milion chviliek pro demokracii
Derek Mitchell, Diplomat, Prezident, Národní Demokratický Institut, Spojené státy
Mohamed Nasheed, Hovorce People's Majlis, bývalý prezident, enviromentální aktivista, aktivista za lidská práva, Maledivy
Tomáš Petříček, Ministr zahraničních věcí, ČR
Jeffrey D. Sachs, Ekonom, Kolumbijská Univerzita
Saskia Sassen, Profesor Sociologie, Kolumbijská Univerzita
Natan Sharansky, Bojovník za lidská práva, politik, Izrael/Ukrajina
Sviatlana Tsikhanouskaya, lídryně opozice, kandidátka na prezidentku, Bělorusko
Jan Švejnar, Ředitel, Center on Global Economic Governance, Kolumbijská Univerzita
Miloš Vystrčil, Prezident Senátu České Republiky a další.